

De donkere uren

In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 braken tientallen dijken door als gevolg van een zware noordwesterstorm in combinatie met springtij. Daarbij kwamen 1836 mensen om. De NPO staat deze week stil bij de ramp. Een tijdlijn van de gebeurtenissen zeventig jaar geleden.

TEKST: BRAM DE GRAAF BEELD: RIJKSWATERSTAAT, ANP

1953

**Zaterdag 31 januari,
9.00 uur**

Ten noorden van Schotland woedt een storm van orkaankracht. In de loop van de dag ontwikkelt deze zich tot een zware noordwesterstorm met windstoten van bijna 150 kilometer per uur. Het langdurige en brede stormfront stuwt het water in de trechtervormige Noordzee op tot recordhoogte. Schepen vergaan en in Groot-Britannië leidt het tot overstromingen. Honderden mensen verliezen het leven.

**Zaterdag 31 januari,
17.45 uur**

De Stormvloedwaarschuwingsdienst van het KNMI stuurt voor het eerst sinds jaren een waarschuwingstelegram naar geabonneerde organisaties voor 'gevaarlijk hoog water'. Veel Zeeuwse en Zuid-Hollandse gemeenten zijn echter niet op de dienst aangesloten. Het weerbericht na de radionieuwsuitzending van 18.00 uur spreekt over een 'langdurige zware storm' en 'gevaarlijk hoog water' vanwege springtij, veroorzaakt door de volle maan. Duizenden mensen zijn overdag naar zee gegaan om naar de hoge golven en gestrande schepen te kijken. Hoewel ze bijna worden weggeblazen, ontgaat iedereen de ernst ervan. Nergens is sprake van gecoördineerde voorzorgsmaatregelen.

voor de ramp

**Zaterdag 31 januari,
23.00 uur**

Na het laatste radionieuws herhaalt het KNMI de waarschuwing. Lichtschepen op de Noordzee hebben namelijk alarmerende berichten doorgestuurd over een extreme watermassa die door windsnelheden van wel 135 kilometer per uur op de Nederlandse zuidwestkust afkomt. Daarna is het stil in de ether; nachtuitzendingen bestaan nog niet.

**Zondag 1 februari,
2.13 uur**

'In Zwijndrecht is in verband met het hoge water de noodtoestand afgekondigd. Het water slaat reeds over de ringdijk.' Het is het eerste Nederlandse telexbericht over de ramp. Even later volgen meer meldingen over ondergelopen polders en doorgebroken dijken. In verschillende Zeeuwse en Zuid-Hollandse gemeenten luiden noodklokken. Hoewel het officieel pas rond 5.00 uur vloed moet zijn, slaat het water daar over de dijken. Kort daarna begeven tientallen dijken het, vooral langs de open zeearmen Grevelingen en Oosterschelde.

**Zondag 1 februari,
8.00 uur**

Het wordt licht. Honderden mensen zijn inmiddels verdronken, tienduizenden hebben hun toevlucht op daken gezocht. Op eigen initiatief proberen in het rampgebied aanwezige vissersschepen te redden wat er te redden valt. Als het die middag opnieuw vloed wordt en het nog steeds stormt, sterven opnieuw honderden mensen als beschadigde huizen door de sterke stroming instorten. Pas nadat journalisten 's middags illegaal over het rampgebied vliegen en de instanties inlichten, wordt de omvang van de catastrofe duidelijk. Het duurt echter tot de volgende dag voor gecoördineerde reddingsacties op gang komen. Voor 1836 mensen komt de hulp te laat.

1986

**Zaterdag 4 oktober,
13.00 uur**

'De stormvloedkering in de Oosterschelde is gesloten. De Deltawerken zijn voltooid. Zeeland is veilig.' Met deze woorden opent koningin Beatrix de 2,5 miljard euro kostende Oosterscheldekingering. Daarmee komt er einde aan de uitvoering van het Deltaplan dat meteen in 1953 werd opgesteld. Door de Deltawerken is de Nederlandse kustlijn met ruim 700 kilometer ingekort en zijn er 300 kilometers aan dijken en duinen versterkt.

Watersnoodjournaal
maandag t/m vrijdag | 20.25
NOS | NPO 1
De nacht van '53 | dinsdag
22.40 | EO | NPO 2
Herdenking watersnood 1953
woensdag | 10.30 (NPO 1) en
22.20 (NPO 2)